

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

ATVEJO ANALIZĒ - TFAS® 9 Finansinēs priemonēs

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

ATVEJO ANALIZĖ – 9-asis TFAS „Finansinės priemonės“

Išvadas

Finansinių priemonių apskaita yra sudėtingas ir visapusiškas klausimas. 9-asis TFAS nustato finansinių priemonių pripažinimo, pripažinimo nutraukimo ir vertinimo pagrindus. Su finansinėmis priemonėmis susiję du pajamų elementai. Pirmasis yra pajamų straipsniai, tokie kaip palūkanos ir dividendai, atsirandantys iš finansinių priemonių. Antrasis – finansinės priemonės tikrosios vertės skirtumai.

Šia atvejo analize siekiama paaiškinti, kaip bus nustatyta finansinės priemonės vertė finansinės būklės ataskaitoje ir kaip bus pateikiami vertės skirtumai, priklausomai nuo finansinių priemonių klasifikacijos.

Atvejo informacija

2020 metai įmonei „Upė“ buvo labai sėkmingi. 2020 m. įmonė ženkliai padidino savo pelningumą. Dėl šių finansinių rezultatų labai išaugo pagrindinės veiklos pinigų srautai. Dėl to 2021 m. įmonės gryniesi pinigai ir pinigų ekvivalentai išaugo trigubai. Taigi, įmonė turėjo didelį grynųjų pinigų perteklių. Įmonės „Upė“ vadovybė nusprendė panaudoti šį grynųjų pinigų perteklių investuodama į finansines priemones. Atlikus jų vertinimą, vadovybė nusprendė investuoti į finansines priemones, kurios duos pajamų iš palūkanų, leisiančių padidinti turimų pinigų kiekį, o likusią dalį – investuoti į nuosavybę.

Įmonė „Upė“ 2021 m. kovo mėn. akcijų rinkoje įsigijo trijų įmonių akcijas (įmonė „Purpurinė“, įmonė „Turkis“ ir įmonė „Mandarinai“). Bendra įsigytų akcijų savikaina yra tokia:

- Įmonė „Purpurinė“ 25 600 PV*
- Įmonė „Turkis“ 68 800 PV
- Įmonė „Mandarinai“ 47 300 PV

Įmonės „Upė“ vadovybė šias investicijas į nuosavybę priskyrė finansiniam turtui tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas.

Įmonė „Upė“ taip pat įsigijo vieno ūkio subjekto obligacijas pirminio viešo siūlymo 2021 m. liepos 1 d. metu už 96 139 PV. Obligacijų nominali vertė yra 100 000 PV, o nominali palūkanų norma yra 9 %. Palūkanos mokamos kas pusmetį birželio 30 ir gruodžio 31 d. Obligacijos suteikia 10 % palūkanų investuotojams. Įmonės „Upė“ vadovybė nustatė, kad tokio tipo investicijų verslo modelis yra pajamų uždirbimas iš palūkanų.

2021 m. pabaigoje įmonės „Upė“ investicijų vertė yra tokia:

- Įmonė „Purpurinė“ 35 400 PV
- Įmonė „Turkis“ 65 000 PV
- Įmonė „Mandarinai“ 50 700 PV
- Obligacijos 92 000 PV

2021 m. įmonė „Upė“ uždirbo 4 807 PV palūkanų už investicijas į obligacijas ir gavo 4 500 PV palūkanų.

2022 m. pabaigoje įmonės „Upė“ investicijų vertė yra tokia:

- Įmonė „Purpurinė“ 38 400 PV
- Įmonė „Turkis“ 67 500 PV
- Įmonė „Mandarinai“ 40 700 PV
- Obligacijos 98 000 PV

2022 m. įmonė „Upė“ uždirbo 9 661 PV palūkanų už investicijas į obligacijas ir gavo 9 000 PV palūkanų. 2022 m. pabaigoje įmonės „Upė“ vadovybė nusprendė, kad abiejų investicijų verslo modelis pasikeitė,

* PV – piniginiai vienetai.

o naujasis verslo modelis yra pelnas gautas iš prekybos dėl kainų pokyčių. Todėl vadovybė pareiškė, kad visos investicijos turi būti perklasifikuotos į finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte per pelną arba nuostolius.

Klausimai diskusijai

1. Kaip 2021 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitoje turi būti pateikiamos įmonės „Upė“ investicijos į finansines priemones? Ką apie šias investicijas reikėtų nurodyti 2021 m. pelno (nuostolio) ataskaitoje?
2. Ar įmonė „Upė“ gali perklasifikuoti savo finansines priemones 2022 m. pabaigoje?
3. Kokios sumos ir kuriuose straipsniuose turi būti nurodytos 2022 m. finansinėse ataskaitose?

ATVEJO ANALIZĖS SPRENDIMAS – 9-asis TFAS „Finansinės priemonės“

1. Įmonės „Upė“ vadovybė nusprendė pirminio pripažinimo metu klasifikuoti savo investicijas į akcijas kaip finansinį turtą tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas. Įmonės „Upė“ vadovybė investicijų į akcijas portfelio vertės pokytį atskleis kaip dalį kitų bendrųjų pajamų.

Kita vertus, įmonės „Upė“ vadovybė nusprendė investicijas į obligacijas laikyti tik palūkanų uždirbimui. Todėl šios investicijos turėtų būti klasifikuojamos kaip finansinis turtas, vertinamas amortizuota savikaina. Nuosavybės ir skolos priemonių investicijos bus parodytos 2021 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitoje ir pelno (nuostolio) ataskaitoje taip:

2021 m. gruodžio 31 d.	Balansinė vertė, PV	Tikroji vertė, PV	Nepripažintas pelnas (nuostolis), PV
Įmonė „Purpurinė“	25 600	35 400	9 800
Įmonė „Turkis“	68 800	65 000	(3 800)
Įmonė „Mandarinai“	47 300	50 700	3 400
Iš viso			9 400

D Finansinis turtas	9 400 PV
K Nepripažintas pelnas dėl investicijų laikymo	9 400 PV

Norint nustatyti palūkanų pajamas iš investicijų į obligacijas ir laikotarpio pabaigos obligacijų vertę, reikia parengti obligacijų amortizacijos lentelę. Ūkio subjektas periodiškai uždirbs 5 % iš savo investicijų į obligacijas ir kiekvieno šešių mėnesių pabaigoje gaus 4 500 PV palūkanas. Sumos lentelėje suapvalintos.

Laikotarpiai	Likutis laikotarpio pradžioje, PV	Palūkanų pajamos, PV	Gautinos palūkanos, PV	Likutis laikotarpio pabaigoje, PV
2021/2	96 139	4 807	4 500	96 446
2022/1	96 446	4 822	4 500	96 768
2022/2	96 768	4 838	4 500	97 107

D Finansinis turtas	307 PV
D Pinigai	4 500 PV
K Palūkanų pajamos	4 807 PV

2021 m. pabaigoje šios investicijos finansinėse ataskaitose bus atskleistos taip:

Įmonės „Upė“ finansinės būklės ataskaita 2021-12-31 (PV)			
TURTAS		ĮSIPAREIGOJIMAI	
Investicijos į nuosavybę	151 100	NUOSAVYBĖ	
Skolos investicijoms	96 446	Nepripažintas pelnas dėl investicijų laikymo	9 400
2021 m. įmonės „Upė“ Pelno (nuostolio) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita (PV)			
PELNAS/NUOSTOLIS			
Palūkanų pajamos	4 807		
KITOS BENDROSIOS PAJAMOS			
Nepripažintas pelnas dėl investicijų laikymo	9 400		

2. Įmonės „Upė“ vadovybė gali pakeisti finansinių priemonių klasifikaciją, atsižvelgdama į verslo modelių pasikeitimą. Tačiau nuosavybės priemonių atveju verslo modelis yra negrįžtamai nustatytas kaip finansinis turtas tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas pirminio pripažinimo metu.

3. Nuosavybės priemonės yra negrįžtamai klasifikuojamos kaip finansinis turtas tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas ir šis klasifikavimas negali būti keičiamas. Taigi jų vertės 2022 m. gruodžio 31 d. bus tokios:

2022 m. gruodžio 31 d.	Balansinė vertė, PV	Tikroji vertė, PV	Nepripažintas pelnas (nuostolis), PV
Įmonė „Purpurinė“	35 400	38 400	3 000
Įmonė „Turkis“	65 000	67 500	2 500
Įmonė „Mandarinai“	50 700	40 700	(10 000)
Iš viso			(4 500)

D Nepripažintas nuostolis dėl investicijų laikymo 4 500 PV

K Finansinis turtas

4 500 PV

Obligacijų atveju pirmiausia reikia atlikti birželio 30 d. ir gruodžio 31 d. palūkanų pajamų ir palūkanų surinkimo įrašus.

2022 m. birželio 30 d.

D Finansinis turtas

322 PV

D Pinigai

4 500 PV

K Palūkanų pajamos

4 822 PV

2022 m. gruodžio 31 d.

D Finansinis turtas

338 PV

D Pinigai

4 500 PV

K Palūkanų pajamos

4 838 PV

Padarius šiuos įrašus investicijų balansinė vertė būtų 97 107 PV. Metų pabaigoje investicijos į obligacijas taip pat turėtų būti perklasifikuotos. Atlikus perklasifikavimą, obligacijos bus apskaitomos kaip finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną arba nuostolį. Dėl perklasifikavimo investicijos į obligacijas vertė bus jos tikroji vertė 2022 m. gruodžio 31 d.. Vertinimo skirtumas bus apskaitomas kaip pelne (nuostolis).

2022 m. gruodžio 31 d.

D Finansinis turtas

98 000 PV

K Finansinis turtas

97 107 PV

K Pelnas iš tikrosios vertės

893 PV

Finansinės investicijos metų pabaigos finansinėse ataskaitose bus atskleistos taip.

Įmonės "Upė" finansinės būklės ataskaita 2022-12-31 (PV)

TURTAS		ĮSIPAREIGOJIMAI	
Investicijos į nuosavybę	146 600		
Skolos investicijoms	98 000		
		NUOSAVYBĖ	
		Nepripažintas pelnas dėl investicijų laikymo	4 900
2022 m. įmonės "Upė" Pelno (nuostolio) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita (PV)			
PELNAS/NUOSTOLIS			
Palūkanų pajamos	8 661		
Pelnas iš tikrosios vertės	893		
KITOS BENDROSIOS PAJAMOS			
Nepripažintas nuostolis dėl investicijų laikymo		(4 500)	